

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 437/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Danielom Tarbajom, Zámocká 525/28, Stropkov, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 30Up/1980/2022 z 26. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 38 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a základného práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces zaručeného čl. 47 charty rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľka vystupovala v upomínacom konaní na okresnom súde ako žalovaná. Predmetom sporu bol nárok žalobcu, [REDAKOVANÉ], zo spotrebiteľskej zmluvy o splátkovom úvere zo 7. apríla 2014 uzatvorenej s právnou predchodkyňou žalobcu. Okresný súd platobným rozkazom z 2. januára 2023 zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcovi istinu 2 741,65 eur, úrok 682,93 eur, úrok z omeškania 87,63 eur a úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 2 725,65 eur od 24. júna 2022 do zaplatenia.

3. Okresný súd uložil podľa § 29 ods. 1 a 2 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov platobný rozkaz do elektronickej schránky sťažovateľky, a to 3. januára 2013. Sťažovateľka sa o uložení platobného rozkazu do elektronickej schránky dozvedela 1. februára 2023, keď sa do nej prihlásila. Vecne odôvodnený odpor proti platobnému rozkazu podala 16. februára 2023.

4. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z 22. marca 2023 sťažovateľkin odpor odmietol podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) ako oneskorene podaný. S ohľadom na dátum uloženia platobného rozkazu do elektronickej schránky sťažovateľky považoval okresný súd platobný rozkaz za doručený 19. januára 2023. Vychádzal pritom z § 32 ods. 2 a ods. 5 písm. b) zákona o e-Governmente, podľa ktorých uplynutím 15-dňovej úložnej lehoty sa považuje elektronická úradná správa (vrátane všetkých dokumentov) doručovaná do vlastných rúk za doručení, aj keď sa o tom adresát nedozvedel. Preto posledným dňom na podanie odporu bol 3. február 2023.

5. Sťažovateľka podala proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť. Uviedla, že nemala vedomosť o doručení platobného rozkazu už 19. januára 2023 a o tom, že od tejto doby jej začína plynúť lehota na podanie odporu. Bez ohľadu na (ne)dodržanie procesných lehôt ako spotrebiteľ zastávala názor, že platobný rozkaz nemal byť vôbec vydaný, a to z dôvodov výskytu neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, na ktoré je súd povinný prihliadať *ex officio*, ako aj z dôvodu absencie zákonom požadovaných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy. Navrhla, aby okresný súd skúmal, či vôbec došlo k platnému postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu, či bol dodržaný postup v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“), a teda či je daná aktívna legitímáciu žalobcu na podanie žaloby. Napokon navrhla okresnému súdu, aby *ex officio* posúdil premlčanie žalobou uplatneného nároku.

6. Napadnutým uznesením okresný súd sťažnosť sťažovateľky zamietol. Stotožnil sa s posúdením otázky včasnosti podaného odporu s právnym názorom vyššieho súdneho úradníka a doplnil, že sťažovateľka žiadnym spôsobom nepreukázala, že sa bez svojej viny nemohla oboznámiť s obsahom doručovaných listín tak, že nemala v čase ich doručovania a ani uplynutia fikcie doručenia prístup do elektronickej schránky. Keďže podala odpor proti platobnému rozkazu oneskorene, nebolo povinnosťou súdu zaoberať sa podaným odporom meritórne, teda reagovať na námietky meritórnej povahy.

III.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti konkretizuje neprijateľné zmluvné podmienky obsiahnuté v spornej spotrebiteľskej zmluve, ba upozorňuje, že neprijateľnosť jednej z nich už bola aj právoplatne judikovaná. Preto je podľa § 3 ods. 5 písm. b) zákona o upomínacom konaní neprípustný samotný návrh na vydanie platobného rozkazu.

8. Odkazujúc na judikatúru Súdného dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) i ústavného súdu, sťažovateľka dôvodí, že okresný súd nesmie rezignovať na povinnosť *ex officio* preskúmať a

identifikovať nekalosť obchodných praktík, zmluvných ustanovení a platnosť právneho úkonu z hľadiska rozporu či súladu s právnym poriadkom a dobrými mravmi. Iba takýmto prieskumom je možné naplniť ciele smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorej sa majú štáty postarať o to, aby spotrebiteľ a nekalé podmienky nezaväzovali (čl. 6 ods. 1). Povinnosťou vnútroštátneho súdu je vykladať svoje vnútroštátne právo vo svetle znenia a účelu smernice.

9. Sťažovateľka je presvedčená o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru a podľa jej názoru okresný súd neskúmal, či vôbec došlo k platnému postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu. Taktiež *ex officio* nepreskúmal prípadné premlčanie uplatneného práva. Na ťažiskové námietky sťažovateľky okresný súd teda nereagoval, čím sa jeho napadnuté rozhodnutie stáva nepreskúmateľným a arbitrárnym.

10. K otázke včasnosti podania odporu sťažovateľka opakuje, že sa o elektronickom uložení platobného rozkazu dozvedela iba 1. februára 2023, keď sa náhodne prihlásila do svojej elektronickej schránky a tento si stiahla ako PDF dokument. Práve 1. február 2023 považovala ako právny laik za deň, odkedy jej začína plynúť lehota na podanie odporu, pretože bola toho názoru, že vtedy si platobný rozkaz prevzala. Nemala vedomosť o tom, že platobný rozkaz jej bol doručený už 19. januára 2023 (v dôsledku fikcie doručenia) a od tejto doby jej začína plynúť lehota na podanie odporu. Argumentuje, že spotrebiteľ ako obyčajný občan, ktorý síce má aktivovanú elektronickú schránku, avšak ju nevyužíva, nemôže znášať následky procesnej formality až byrokracie, že bude viazaný akýmkoľvek právoplatným a vykonateľným rozhodnutím voči svojej osobe, nehovoriac o situáciách, ak súd rezignuje na svoju zákonnú povinnosť *ex officio* súdnej kontroly zmlúv a v konaní po podaní opravných prostriedkov ani nedá žiadnu odpoveď na námietky spotrebiteľa.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Namietané porušenie označených práv sťažovateľka odvíja od neposkytnutia ochrany jej spotrebiteľským právam, a to v podobe súdneho prieskumu neprijateľnosti podmienok v spotrebiteľskej zmluve, ktorú uzatvorila. Odmietnutie odporu a zamietnutie sťažnosti proti uzneseniu o odmietnutí odporu skutočne mali za následok, že súdna ochrana v podobe meritórneho prieskumu jej námietok vznesených proti platobnému rozkazu bola sťažovateľke odopretá. Preto úloha ústavného súdu spočíva v posúdení, či skutkové okolnosti sťažovateľkinho prípadu odôvodňovali odmietnutie jej odporu ako oneskorene podaného. Práve tento záver bol totiž okresným súdom vysloveným dôvodom odmietnutia sťažovateľkinho opravného prostriedku (odporu).

12. Ústavný súd upriamuje pozornosť sťažovateľky na to, že v jej prípade išlo o vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní, na ktoré sa aplikujú ustanovenia zákona o upomínacom konaní. Podľa jeho § 9 ods. 2 žalobcovi a žalovanému sa platobný rozkaz doručuje ako elektronický úradný dokument podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon o e-Governmente. Pre aplikáciu ustanovení o elektronickom doručovaní sa na strane adresáta vyžaduje zriadená elektronická schránka, ktorá je aktivovaná, teda je aktívna na elektronické doručovanie. Splnenie tejto podmienky nebolo v prípade sťažovateľky sporné.

13. Sťažovateľka rovnako nerozporuje splnenie hypotézy § 32 ods. 5 písm. b) zákona o e-Governmente, podľa ktorého elektronická úradná správa vrátane všetkých elektronických dokumentov sa považuje za doručeníu, ak je adresátom iná osoba ako orgán verejnej moci, a ak sa doručuje do vlastných rúk, momentom uvedeným na elektronickej doručenke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel. Argumentuje procesným formalizmom a byrokraciou, ktorých následky znáša. V tomto smere ústavný súd uvádza, že zákon o e-Governmente obsahuje pravidlá zmierňujúce procesnú prísnosť spočívajúcu vo fikcii doručenia elektronického dokumentu. § 33 ods. 1 zákona o e-Governmente umožňuje orgánu verejnej moci, ktorý koná vo veci, ktorej sa elektronické doručovanie týka, aby na návrh adresáta rozhodol, že elektronické doručenie je neúčinné, ak tento adresát preukáže, že objektívne nemohol prevziať elektronickú úradnú správu z dôvodu, ktorý nenastal na jeho strane alebo jeho pričinením, alebo na jeho strane nastali také dôvody, ktoré mu objektívne neznemožnili prevziať elektronickú úradnú správu, avšak takéto prevzatie by bolo spojené s nepomernými ťažkosťami, ktorých prekonanie od neho nie je spravodlivé požadovať. Sťažovateľka neuvádza, že by dôvod subsumovateľný pod druhovo regulovaný okruh prípadov odôvodňujúcich postup podľa § 33 ods. 1 zákona o e-Governmente v konaní na okresnom súde predniesla. Žiadne také dôvody neuvádza ani v samotnej ústavnej sťažnosti. Artikulácia formalizmu a byrokracie nezohľadňuje konkrétne okolnosti sťažovateľkinho prípadu a je v tomto smere natoľko všeobecná, že jej pripustenie by umožňovalo spochybniť zákonom ustanovenú fikciu prakticky vždy. Preto ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny) ani jej práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) nezistil v napadnutom uznesení okresného súdu žiadne signály vyžadujúce si prijatie ústavnej sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie.

14. Ústavný súd neopomína spotrebiteľský aspekt predmetnej veci, ktorý vo svojej argumentácii s podporou únijovej právnej úpravy i judikatúry Súdneho dvora sťažovateľka prednáša. Ústavný súd tu však nemá na mysli dôvody ústavnej sťažnosti ústiace do sťažovateľkinho konštatovania o neprijateľnosti podmienok v spotrebiteľskej zmluve, ktorú uzatvorila. Ide skôr o otázku, či spotrebiteľská povaha sťažovateľkinej veci nevyžaduje, aby jej okresný súd poskytol meritórnú právnu ochranu aj napriek zjavnej oneskorenosti ňou podaného odporu. Takejto požiadavke však nenasvedčuje sťažovateľkou uvádzaná judikatúra Súdneho dvora (C-448/17, C-725/19, spojené veci C-693/19 a C-831/19), ktorá sa výrokovo orientuje na požiadavku preskúmať neprijateľnosť podmienok v spotrebiteľských zmluvách v exekučnom konaní v prípade, ak spotrebiteľ ako dlžník nepodal odpor proti platobnému rozkazu. V obdobnom duchu sa nesie aj uznesenie ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 1/2022-9 z 15. júna 2022, ktoré kladie nároky na interpretáciu a uplatňovanie ustanovení exekučného práva regulujúcich rozsah prieskumu súdu v exekučnom konaní. Sťažovateľkin prípad však nie je odrazom sporu o šírku uplatňovania procesných noriem upravujúcich vykonávanie konanie. Ide v ňom o uplatnenie zákonnej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku v konaní základnom. Preto sťažovateľkou odkázaná súdna judikatúra nevyžaduje presadenie únijového spotrebiteľského práva neuplatnením zákonnej lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu. Ústavný súd tak po predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti v medziach jej dôvodov dospel aj v časti namietaného porušenia čl. 38 a čl. 47 charty k záveru o jej nedôvodnosti.

15. Konštatovaná nedôvodnosť ústavnej sťažnosti v celom jej rozsahu ústi do jej odmietnutia ako zjavne neopodstatnenej podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti zostalo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami formulovanými v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého uznesenia, vrátenie veci na ďalšie konanie, náhrada trov konania).

16. Podľa § 67 zákona o ústavnom súde k tomuto rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudca Peter Straka, a to čo sa týka výroku, tak aj odôvodnenia rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu